

بررسی وضعیت تجارت خارجی ایران

در دو ماهه ابتدای سال ۹۴

اقتباس از آمارهای منتشره گمرک ایران

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی های اقتصادی

مرکز گردآوری و تحلیل آمار

خرداد سال ۱۳۹۴

در طول سال ۹۳، معادل ۴۹,۷ میلیارد دلار کالا صادر شده است که نسبت به سال ۹۲، (معادل ۴۱,۸ میلیارد دلار) ۱۸,۸۷ درصد افزایش داشته است.

در طول سال ۹۳، معادل ۵۲,۵ میلیارد دلار کالا وارد شده است که نسبت به سال ۹۲، (معادل ۴۹,۷ میلیارد دلار)

* شامل میعانات گازی

۵,۵۷ درصد افزایش داشته است.

تراز بازرگانی غیر نفتی طی دو ماهه ابتدای سال های ۹۳-۹۴

(هزارتن/میلیون دلار)

درصد تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل		دو ماهه ۹۳		دو ماهه ۹۴		شرح
ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	
۸,۳	-۸,۷	۴۹۷۸	۱۲۶۵۵	۵۳۹۳	۱۱۵۵۸	صادرات
-۱۳,۸	-۷,۸	۷۳۶۱	۶۰۲۷	۶۳۴۴	۵۵۵۶	واردات
۶۰		-۲۳۸۳		-۹۵۱		تراز بازرگانی

تراز بازرگانی کشور (بدون احتساب صادرات میعانات گازی) در دو ماهه ابتدای سال ۹۴ منفی و به میزان ۹۵۱ میلیون دلار بوده است، البته تراز بازرگانی کشور در این مدت با احتساب صادرات میعانات گازی، ۱۵۱۷ میلیون دلار می باشد.

نکات برجسته تجارت خارجی در دو ماهه ابتدای سال ۹۴

واردات

✓ ارزش واردات در ماه اردیبهشت ۹۴ به میزان ۹ درصد کمتر از ارزش واردات در اردیبهشت ۹۳ می باشد. بررسی روند تغییرات ارزش ماهانه واردات نشان می دهد که از آبان ماه سال ۹۳ (بغیر از دی ماه) ارزش ماهانه واردات در مقایسه با ماه مشابه سال قبل روندی نزولی داشته و رشد ماهانه واردات در این بازه زمانی همواره منفی بوده است.

صادرات

✓ در بخش صادرات سهم میعانات گازی در کل صادرات از ۳۸ درصد به ۳۱ درصد کاهش یافته است. در دو ماهه ابتدای سال ۹۴ سهم "سایر کالاها" که عمده آن را محصولات صنعتی تشکیل می دهند ۳۶ درصد و تقریباً بدون تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل می باشد؛ رشد سهم محصولات پتروشیمی از ۲۶ درصد به ۳۳ درصد در صادرات دو ماهه قابل توجه است.

صادرات

✓ تنها عامل محرک با اثر مثبت در تغییر صادرات دو ماهه ۹۴ نسبت به دو ماهه ۹۳، رشد صادرات محصولات پتروشیمی بوده است ولی سهم مثبت ۶ واحد درصدی صادرات این گروه از محصولات تکافوی غلبه بر سهم منفی ۸.۷ واحد درصدی صادرات میعانات گازی و سایر کالاها نبوده و در نهایت رشد صادرات کالایی در دو ماهه ابتدای ۹۴ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، منفی و برابر با ۲.۶۶ - درصد شده است.

نکات برجسته تجارت خارجی در دو ماهه ابتدای سال ۹۴

صادرات

✓ ارزش صادرات در دو ماهه ابتدای ماه ۹۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل بدون در نظر گرفتن میعانات گازی ۸.۳ درصد افزایش یافته است. رشد ۶۳ درصدی مقداری و ۲۴ درصدی ارزشی صادرات محصولات پتروشیمی در این مدت قابل توجه است.

صادرات

✓ کاهش ارزش صادرات در بخش فرآورده های نفتی و میعانات گازی ناشی از تنزل قیمت های جهانی و کاهش قیمت نفت خام می باشد در حالی که کاهش ارزش صادرات در بخش سایر کالاهای (محصولات غیرنفتی) عمدتاً بدلیل کاهش مقدار صادرات (۲۵ درصد کاهش مقداری) بوده به نحوی که بخشی از کاهش مقداری صادرات در این بخش از طریق افزایش بهای صادراتی جبران شده است.

واردات

✓ با وجود اینکه واردات وسایل نقلیه موتوری با حجم سیلندر ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۵۰۰ سی سی در رتبه هشتم اقلام عمده وارداتی قرار گرفته است، اما ارزش واردات خودرو (سواری) در دو ماهه ابتدای سال ۹۴ (برابر با ۱۱۳ میلیون دلار) نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۹ درصد کاهش یافته است.

نکات برجسته تجارت خارجی در دو ماهه ابتدای سال ۹۴

۱۷ از ده قلم عمده واردات، ۶ کد تعرفه مربوط به محصولات یا نهاده های کشاورزی است. مجموع ارزش واردات این محصولات در دو ماهه ۹۴، ۸۳۸ میلیون دلار با سهم ۱۳ درصدی از کل واردات است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، از ۲۵ درصد کاهش برخوردار بوده است.

۱۷ بر اساس آخرین آمار سازمان توسعه تجارت، از کل واردات فروردین ماه ۷۰ درصد واردات کالاهای واسطه ای، ۱۸.۴ درصد کالاهای سرمایه ای و ۱۱.۶ درصد کالاهای مصرفی است.

واردات

واردات

آمار صادرات به تفکیک گروه کالایی

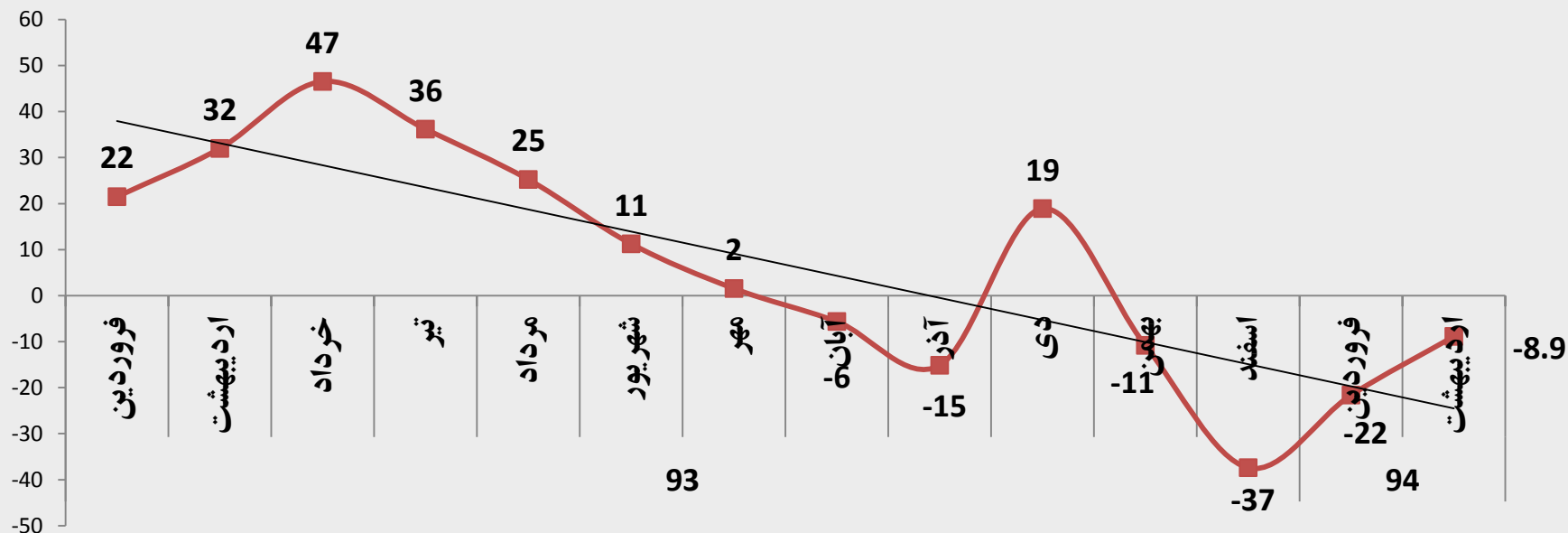
نوع کالاهای صادراتی	دو ماهه سال ۱۳۹۴ (میلیون دلار)	سهم از کل (درصد)	دو ماهه سال ۱۳۹۳ (میلیون دلار)	سهم از کل (درصد)	درصد تغییر	سهم در رشد (واحد درصد)
میعانات گازی	۲۴۶۸	۳۱,۴	۳۰۹۸	۳۸,۴	-۲۰	-۷,۸۰
محصولات پتروشیمی	۲۵۶۶	۳۲,۶	۲۰۷۵	۲۶	۲۴	۶,۰۸
سایر کالاها	۲۸۲۷	۳۶	۲۹۰۳	۳۶	-۳	-۰,۹۴
جمع کل	۷۸۶۱	۱۰۰	۸۰۷۶	۱۰۰	-۲,۶۶	-۲,۶۶

در بازه زمانی مورد بررسی، صادرات **میعانات گازی و سایر کالاها** نسبت به دوره مشابه سال قبل **کاهش** داشته اند و فقط صادرات محصولات پتروشیمی به میزان ۲۴ درصد در دوماه ابتدای سال ۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش پیدا کرده است. کاهش ۲.۶۶ درصدی صادرات عمدتاً ناشی از **کاهش صادرات میعانات گازی** می باشد.

در دو ماهه ابتدای ۹۴، **بیشترین سهم صادرات** مربوط به صادرات **سایر کالاها** با سهم حدود ۳۶ درصدی است در حالیکه در دوره مشابه سال قبل عمده صادرات مربوط به گروه میعانات گازی با سهم ۳۸.۴ درصدی از صادرات بوده است.

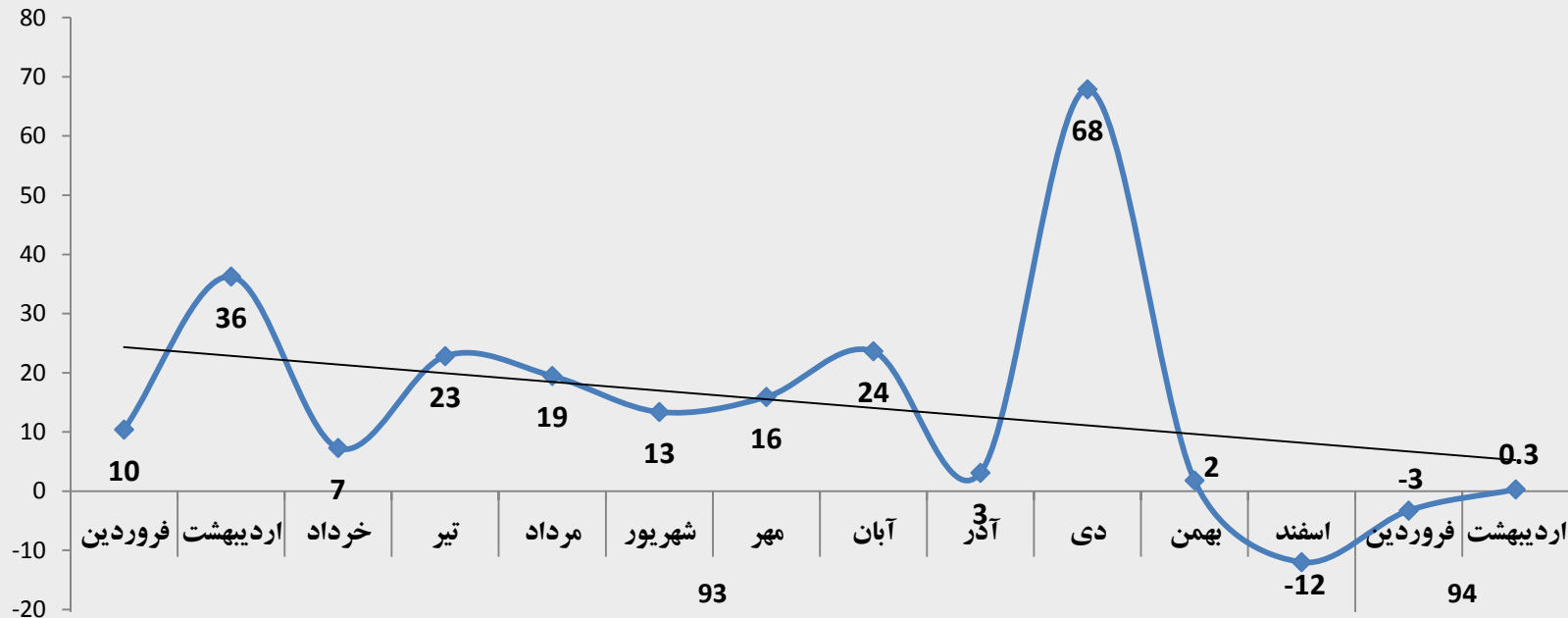

بررسی درصد تغییرات ماهانه واردات نسبت به ماه مشابه سال قبل

ارزش واردات در اردیبهشت ماه ۹۴ نسبت به اردیبهشت ۹۳، ۹ درصد کاهش داشته است این در حالی است که ارزش واردات در اردیبهشت ۹۳، نسبت به ماه مشابه سال ۹۲، ۳۲ درصد افزایش یافته بود. بررسی درصد تغییرات ماهانه ارزش واردات نسبت به ماه مشابه سال قبل، نشان می دهد که از آبان ماه سال ۹۳ (بجز دی ماه) ارزش ماهانه واردات در مقایسه با ماه های مشابه در سال قبل روندی کاهشی داشته است.

بررسی درصد تغییرات ماهانه صادرات نسبت به ماه مشابه سال قبل

ارزش صادرات در اردیبهشت ماه ۹۴ نسبت به اردیبهشت ۹۳، ۰.۳ درصد افزایش داشته است این در حالی است که ارزش صادرات در اردیبهشت ۹۳، نسبت به ماه مشابه سال ۹۲، ۳۶ درصد افزایش یافته بود.

میزان صادرات (بجز میعانات گازی) به تفکیک پنج کشور عمده مقصد

صادرات

چین ۱۴۱۱ میلیون دلار با سهم ۲۶ درصدی از کل صادرات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۵ درصد کاهش

عراق ۹۰۹ میلیون دلار با سهم ۱۷ درصدی از کل صادرات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۲ درصد کاهش

امارات ۸۱۵ میلیون دلار با سهم ۱۵ درصدی از کل صادرات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۴۶ درصد افزایش

هند ۴۶۱ میلیون دلار با سهم ۸ درصدی از کل صادرات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۵۹ درصد افزایش

افغانستان ۳۶۹ میلیون دلار با سهم ۷ درصدی از کل صادرات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۱۰ درصد افزایش

سایر کشورها ۱۴۲۹ میلیون دلار با سهم ۲۶,۴۹ درصدی از کل صادرات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۴ درصد افزایش

جمع کل صادرات: ۵۳۹۳ میلیون دلار

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۸,۳۵ درصد افزایش

میزان واردات به تفکیک پنج کشور عمده مقصد

واردات

امارات ۱۶۳۵ میلیون دلار با سهم ۲۶ درصدی از کل واردات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۲۰ درصد **کاهش**

چین ۱۴۶۷ میلیون دلار با سهم ۲۳ درصدی از کل واردات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۴ درصد **کاهش**

جمهوری کره ۵۸۱ میلیون دلار با سهم ۹,۲ درصدی از کل واردات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۳۲ درصد **افزایش**

ترکیه ۵۱۰ میلیون دلار با سهم ۸ درصدی از کل واردات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۶ درصد **افزایش**

هند ۴۰۷ میلیون دلار با سهم ۶,۴ درصدی از کل واردات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۳۳ درصد **کاهش**

سایر کشورها ۱۷۴۴ میلیون دلار با سهم ۲۷,۵ درصدی از کل واردات

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۲۲ درصد **کاهش**

جمع کل واردات: ۶۳۴۴ میلیون دلار

تغییرات نسبت به دوره مشابه: ۱۳,۸۲ درصد **کاهش**

آمار صادرات به تفکیک اقلام عمده طی دو ماهه ابتدای سال های ۹۴ و ۹۳ (بدون احتساب میعانات گازی)

ردیف	شرح	دو ماهه سال ۱۳۹۴		دو ماهه سال ۱۳۹۳		درصد تغییرات	
		وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن	ارزش
۱	پروپان مایع شده	۵۵۸	۳۰۶	۳۶۶	۳۸۸	۵۲	-۲۱
۲	قیر نفت	۵۶۲	۲۴۴	۴۱۱	۲۰۴	۳۸	۲۰
۳	پلی اتیلن گرید فیلم با چگالی کمتر از ۹۴٪	۱۸۸	۲۳۷	۸۹	۱۴۷	۱۱۰	۶۱
۴	گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع شده	۲۵۳	۲۲۸	۹۷	۹۲	۱۵۹	۱۴۹
۵	بوتان مایع شده	۳۶۶	۲۰۸	۲۵۳	۲۵۷	۴۴	-۱۹
۶	متانول	۶۸۷	۱۸۳	۶۲۴	۲۶۷	۱۰	-۳۱
۷	اوره حتی به صورت محلول در آب	۴۹۳	۱۵۷	۱۳۱	۴۲	۲۷۶	۲۷۶
۸	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت فقط گرم نورد شده، بصورت طومار	۲۱۰	۱۵۴	۱۸۶	۱۳۶	۱۳	۱۳
۹	فرآورده های داری ۷۰٪ وزنی یا بیشتر نفت یا روغن های معدنی قیری	۱۴۲	۱۴۰	۱۲۰	۱۲۵	۱۹	۱۲
۱۰	پلی اتیلن گرید فیلم با چگالی ۹۴٪ یا بیشتر	۹۶	۱۲۴	۵۸	۸۹	۶۶	۴۰
	سایر تعرفه ها	۸۰۰۲	۳۴۱۱	۱۰۳۲۰	۳۲۳۰	-۲۲	۵,۶
	جمع کل	۱۱۵۵۸	۵۳۹۳	۱۲۶۵۶	۴۹۸۷	-۸,۶۷	۸,۳۵

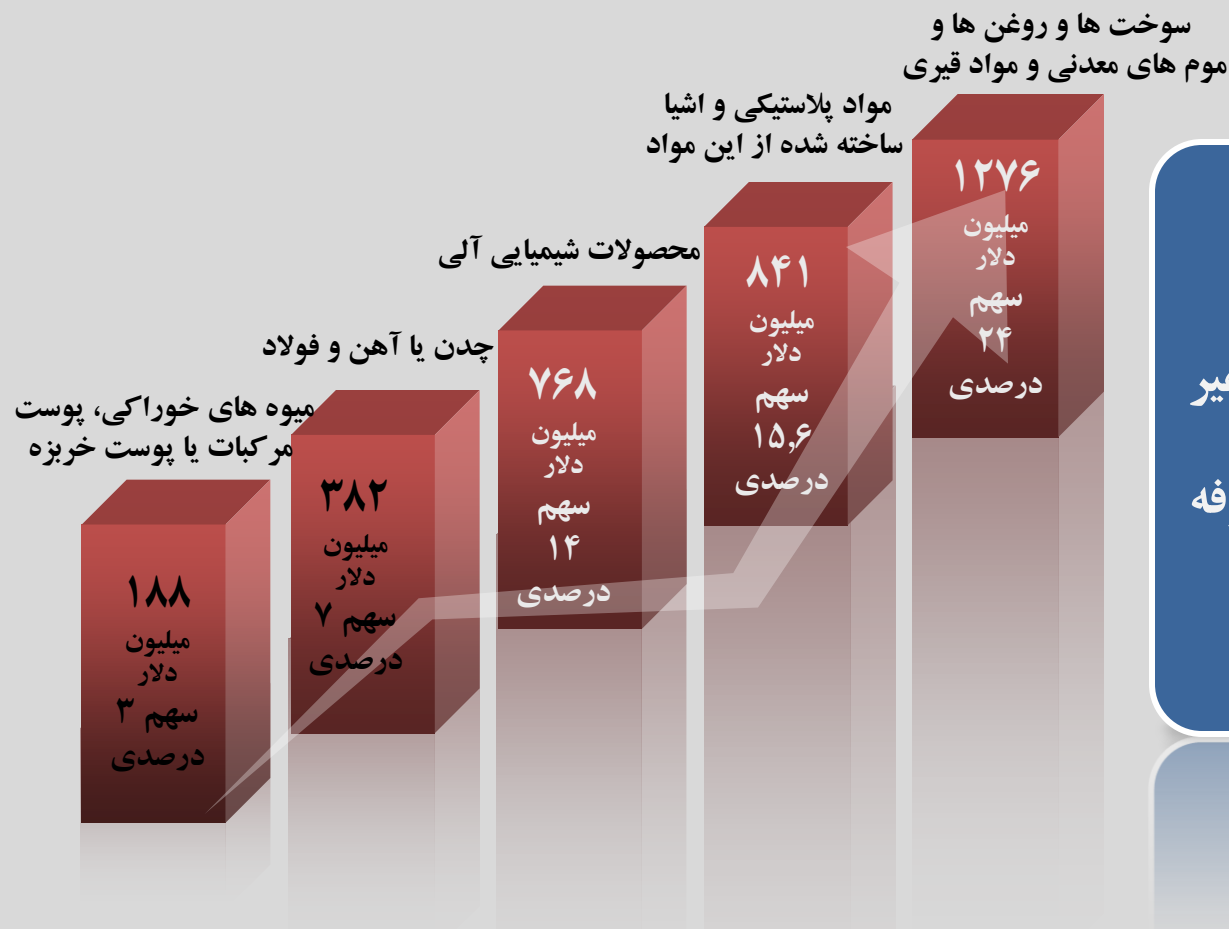
تفاوت ارزش "صادرات غیر نفتی" بر اساس طبقه بندی WTO و گمرک ایران چقدر است؟

در دو ماهه ۱۳۹۴ پروپان مایع شده، قیر نفت، بوتان مایع شده و گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع شده در لیست ده قلم عمده صادرات «غیر نفتی» ایران قرار داشته‌اند. بر اساس طبقه بندی WTO این اقلام جز طبقه بندی سوخت قرار می‌گیرند و لذا چنانچه گمرک ایران آمار صادرات غیر نفتی را بر اساس طبقه بندی های بین الملل منتشر کند اقلامی نظیر کالاهای فوق حذف شده و رقم صادرات غیر نفتی از آن چه منتشر می شود کمتر خواهد بود. جدول زیر میزان تفاوت صادرات بر اساس طبقه بندی گمرک ایران و WTO را نشان می دهد:

آمار صادرات در دو ماهه ابتدای سال ۱۳۹۴	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
مجموع صادرات غیر نفتی بر اساس گمرک ایران	۱۱,۵۵۸	۵,۳۹۳
مجموع صادرات غیر نفتی بر اساس WTO	۹,۴۳۴	۴,۱۲۲
تفاوت	۲,۱۲۵	۱,۲۷۱

صادرات به تفکیک فصل های تعرفه

در دو ماهه ابتدای سال ۱۳۹۴:

۶۴ درصد از کل صادرات غیر

نفتی کشور مربوط به فصول تعرفه

۲۷، ۳۹، ۲۹ و ۷۲ و ۸ بوده است.

ارزش صادرات سایر فصول ۱۹۳۹ میلیون دلار با سهم ۳۶ درصدی
از کل صادرات بوده است

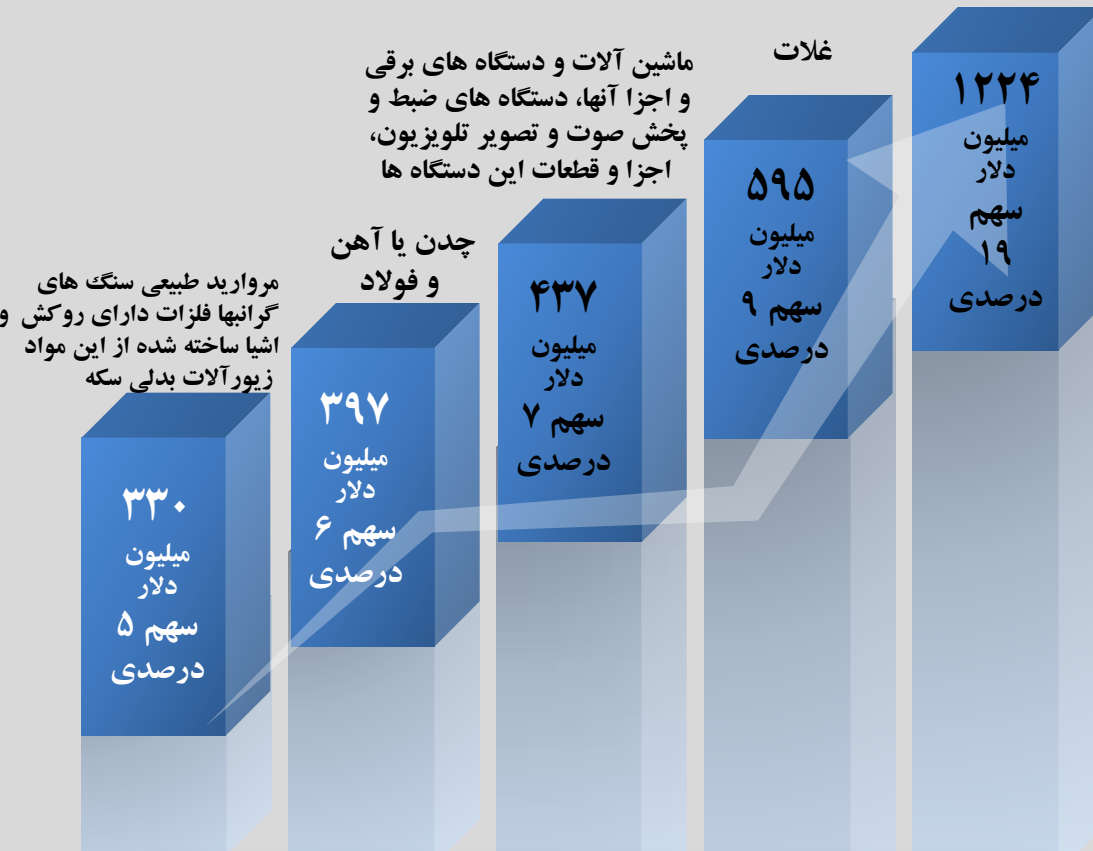
آمار واردات به تفکیک اقلام عمده طی دو ماهه ابتدای سال های ۹۴ و ۹۳

ردیف	شرح	دو ماهه سال ۱۳۹۴		دو ماهه سال ۱۳۹۳		درصد تغییرات	
		وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن	ارزش
۱	ذرت دامی	۹۳۶	۲۱۸	۵۹۱	۱۹۹	۵۸	۱۰
۲	برنج	۱۴۹	۱۵۳	۱۸۳	۲۱۷	-۱۸	-۲۹
۳	کنجاله سویا	۲۹۵	۱۴۲	۲۹۱	۱۸۷	۱	-۲۴
۴	ماشین آلات به هم فشردن، قالبگیری سوخت های معدنی جامد، خمیرهای سرامیکی و سایر محصولات معدنی	۲۶	۱۳۵	۱	۱۹	۱۸۲۵	۶۲۳
۵	دانه گندم بجز گندم دامی	۳۸۰	۱۱۲	۱۳۴۷	۴۷۶	-۷۲	-۷۶
۶	لوبيای سویا	۲۴۳	۱۱۲	۰	۰	۱۰۰	۱۰۰
۷	قطعات منفصله جهت تولید خودرو با ساخت داخل ۱۴٪	۱۴	۱۱۰	۳	۲۷	۳۳۲	۳۰۴
۸	وسایل نقلیه موتوری با حجم سیلندر ۱۵۰۰ تا ۲۵۰۰ بجز آمبولانس	۷	۱۰۴	۱۷	۲۴۳	-۶۱	-۵۷
۹	جو باستانی بذر	۳۴۳	۱۰۱	۱۱۰	۳۵	۲۱۲	۱۸۵
۱۰	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت و گرم نورد شده بصورت طومار	۱۹۴	۹۹	۱۴۱	۸۸	۳۷	۱۳
	سایر تعرفه ها	۲۹۷۰	۵۰۵۸	۳۳۴۲	۵۸۷۱	-۱۱	-۱۴
	جمع کل	۵۵۵۶	۶۳۴۴	۶۰۲۷	۷۳۶۱	-۷,۸۱	-۱۳,۸۲

واردات به تفکیک فصل های تعرفه

دیگ بخار و آب گرم،
ماشین آلات
مکانیکی و اجزا و قطعات آن ها

در دو ماهه ابتدای سال ۱۳۹۴:

۴۷ درصد از کل واردات کشور

مربوط به فصول تعرفه ۸۴، ۱۰،

۸۵، ۷۲ و ۳۹ بوده است.

ارزش واردات سایر فصول ۳۳۶۱ میلیون دلار با سهم ۵۳ درصدی از کل واردات بوده است

آمار واردات به تفکیک اقلام عمده طی فروردین سال ۹۴*

وزن: هزار تن
ارزش: میلیون دلار

سهم از کل واردات سال ۹۳		سهم از کل واردات فروردین سال ۹۴		فروردین سال ۹۴		شرح
ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	
۶۸	۹۲	۷۰	۹۲,۶	۱۳۶۰	۱۷۴۶	واسطه ای
۱۸	۲	۱۸,۴	۱,۸	۳۵۸	۳۴	سرمایه ای
۱۴	۶	۱۱,۶	۵,۶	۲۲۶	۱۰۵	مصرفی

در فروردین ماه ۹۴ عمده واردات کشور مربوط به **کالاهای واسطه ای** با سهم ارزشی ۷۰ درصد می باشد. سهم ارزش واردات کالاهای مصرفی در فروردین ماه ۹۴ (۱۱,۶ درصد) نسبت به متوسط کل سال ۹۳ (۱۴ درصد) کاهش یافته است.

آمار واردات و صادرات خودرو سواری* طی دو ماهه ابتدای سال ۹۴ و ۹۳

میلیون دلار

درصد تغییرات	ارزش واردات		درصد تغییرات	ارزش صادرات		شرح
	۲ ماهه ۹۳	۲ ماهه ۹۴		۲ ماهه ۹۳	۲ ماهه ۹۴	
-۵۹	۲۷۸	۱۱۳	-۹۸	۷,۳	۰,۱۴	خودرو سواری

نسبت ارزش صادرات به واردات (نسبت پوشش صادرات) خودرو سواری در دو ماهه ابتدای سال ۹۴، ۰.۱۲ درصد است که رقم بسیار پایینی است. ارزش صادرات خودرو سواری در دو ماهه ابتدای سال ۹۴، به میزان ۹۸ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافته است.

کاهش ارزش واردات در این مدت به میزان ۵۹ درصد قابل توجه می باشد.

متوسط قیمت
کالای
صادراتی

در دو ماهه ابتدای سال ۹۴ متوسط قیمت یک تن کالای صادراتی (بجز میعانات گازی) معادل ۴۶۷ دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۱۸.۸۳ درصد افزایش داشته است.

متوسط قیمت
کالای
وارداتی

در دو ماهه ابتدای سال ۹۴ متوسط قیمت یک تن کالای وارداتی معادل ۱۱۴۲ دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۶.۴۷ درصد کاهش داشته است.

در دو ماهه ابتدای سال ۱۳۹۴ متوسط قیمت کالاهای وارداتی ۲,۴۴ برابر متوسط قیمت کالاهای صادراتی می باشد

پنج کشور طرف معامله با بیشترین تراز بازرگانی مثبت طی دو ماهه ابتدای سال ۹۴ (میلیون دلار)

در این مدت، تراز بازرگانی ایران (بدون احتساب نفت، گاز و خدمات) با ۷۲ کشور مثبت و با ۶۵ کشور دیگر منفی بوده است.

پنج کشور طرف معامله با بیشترین تراز بازرگانی منفی طی دو ماهه ابتدای سال ۹۴ (میلیون دلار)

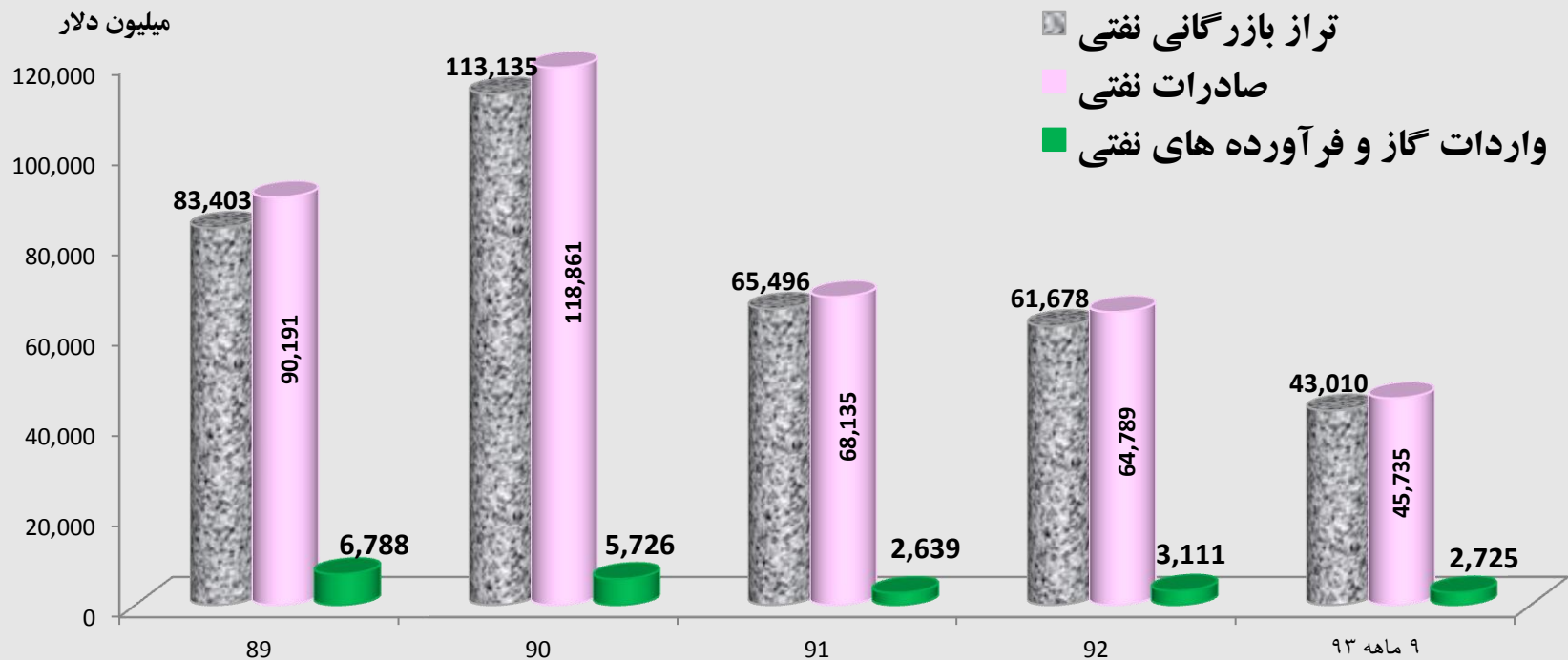
تجارت خارجی در تقویم میلادی

(هزارتن/میلیون دلار)

شرح	چهار ماهه نخست سال ۲۰۱۵		چهار ماهه نخست سال ۲۰۱۴		درصد تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل	
	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش
صادرات	۲۴۲۶۷	۱۱۶۴۰	۲۸۳۵۰	۱۰۷۷۹	-۱۴,۴۰	۷,۹۹
واردات	۱۳۰۳۴	۱۵۴۶۲	۱۴۲۷۳	۱۹۳۹۶	-۸,۶۸	-۲۰,۲۸
تراز بازرگانی		-۳۸۲۲		-۸۶۱۷		۵۵,۶۵

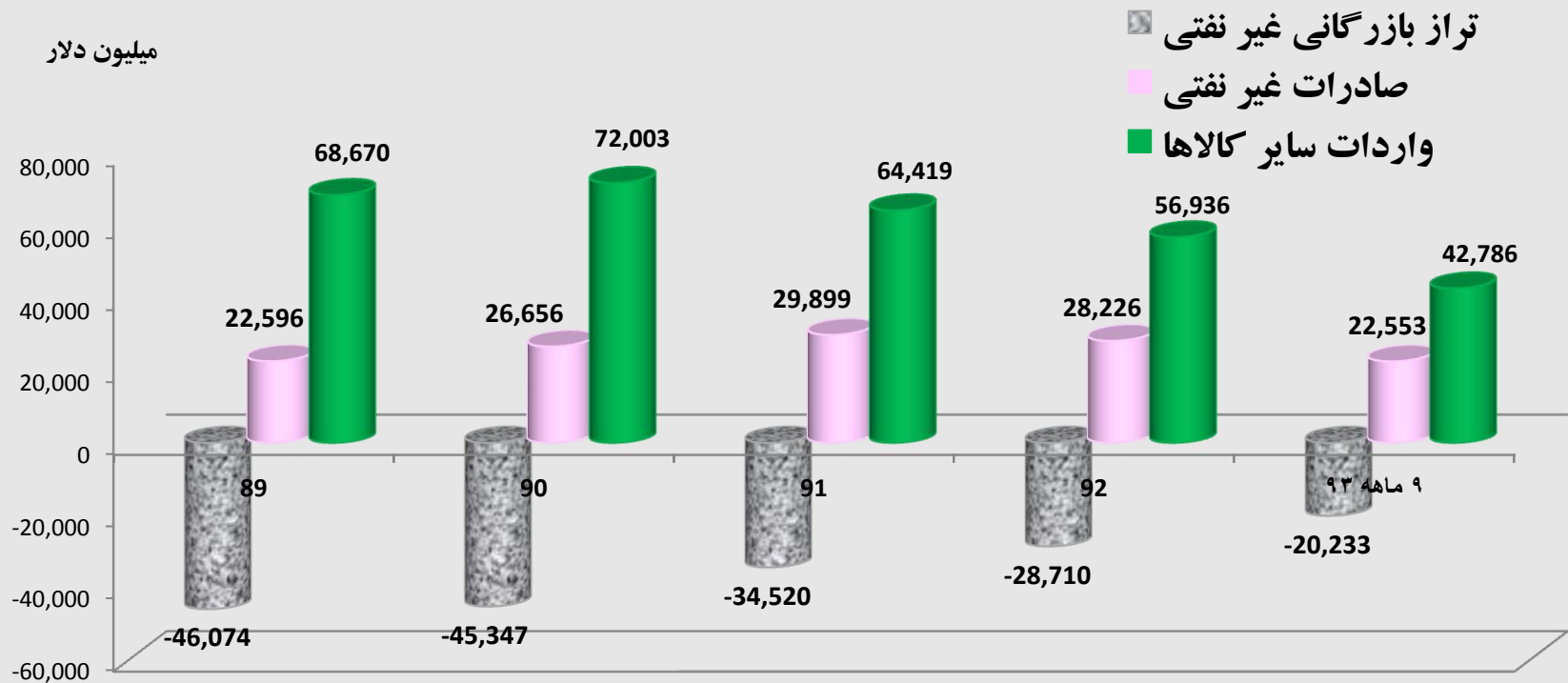
روند ماهانه تراز بازرگانی نفتی در ۹ ماهه ابتدای سال ۹۳*

تراز بازرگانی بخش نفت طی ماه های گذشته همواره مثبت بوده است.

روند ماهانه تراز بازرگانی غیر نفتی در ۹ ماهه ابتدای سال ۹۳*

تراز بازرگانی بخش غیر نفتی با توجه به بیشتر بودن ارزش واردات از صادرات، همواره منفی بوده به نحوی که ارزش صادرات غیر نفتی صرفاً قادر به پوشش ۵۲ درصد از نیاز ارزی واردات (سایر کالاها) طی ۹ ماهه ۱۳۹۳ بوده است.

روند سالانه تراز پرداخت ها

میلیون دلار

شرح	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹ ماهه ۹۳
حساب جاری	۲۷,۵۵۴	۵۹,۷۸۷	۲۶,۲۷۱	۲۷,۹۶۵	۱۹۹۳۸
حساب کالا	۳۷,۳۳۰	۶۷,۷۸۹	۳۰,۹۷۵	۳۲,۹۶۸	۲۲۷۷۸
حساب کالای نفتی	۸۳۴۰۳	۱۱۳۱۳۵	۶۵۴۹۶	۶۱۶۷۸	۴۳۰۱۰
حساب کالای غیر نفتی	-۴۶۰۷۴	-۴۵۳۴۷	-۳۴۵۲۰	-۲۸۷۱۰	-۲۰۲۳۳
حساب خدمات	-۱۰۰۴۰	-۸۷۳۱	-۶۲۹۳	-۶۶۹۱	-۳۷۹۰
حساب درآمد و انتقالات جاری	۲۶۴	۷۲۹	۱,۵۸۹	۱,۶۸۸	۹۵۱
خالص حساب سرمایه	-۲۵۲۴۲	-۱۷۲۱۴	-۹۸۳۵	-۱۳۴۴۶	-۷۲۳۹

با توجه به حساب کالای غیر نفتی، حساب خدمات و حساب سرمایه، تنها بخش تامین کننده تراز مثبت بازرگانی کشور، بخش نفت بوده است.